

UCHWAŁA NR 44/2019

**Zarządu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku
z dnia 17 kwietnia 2019 r.**

w sprawie: poparcia stanowiska Miasta Żory dotyczącego zmian w zapisach ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Na podstawie § 22 ust. 2 Statutu Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku,

**Zarząd Związku
uchwala, co następuje:**

§ 1

Popiera się stanowisko Prezydenta Miasta Żory w sprawie zmian w zapisach ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

§2

Treść niniejszej uchwały wraz ze stanowiskiem stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały przekazuje się do Sekretarza Stanu w Ministerstwie Energii.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

*Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku*

(-) Mieczysław Kieca

Załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu Subregionu Zachodniego z siedzibą w Rybniku
nr 44/2019 z dnia 17 kwietnia 2019 r.

**STANOWISKO ZARZĄDU ZWIĄZKU GMIN I POWIATÓW SUBREGIONU ZACHODNIEGO
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO Z SIEDZIBĄ W RYBNIKU**

**w sprawie przyjęcia rekomendacji Grupy roboczej ds. gospodarowania odpadami na terenie
Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego odnośnie: poparcia stanowiska Miasta Żory
w sprawie zmian w zapisach ustawy o utrzymaniu
czystości i porządku w gminach**

Na mocy nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od 2013 r. gospodarka odpadami komunalnymi została powierzona samorządom. Niestety z roku na rok w wyniku zmian prawnych proponowanych i wprowadzanych przez resort środowiska ogranicza się samorządom elastyczność w prowadzeniu tejże gospodarki przy jednoczesnym nakładaniu kosztotwórczych obowiązków. Przekłada się to na konieczność podwyższania opłat pobieranych od mieszkańców, jako że żadne inne podmioty (producenci) nie przekazują środków na zbieranie i zagospodarowanie odpadów komunalnych. Wobec tak trudnej sytuacji wnosimy o podjęcie działań zmierzających do stworzenia narzędzi prawnych poprawiających stan gospodarki odpadami komunalnymi oraz zwiększenia elastyczności samorządów w prowadzeniu tejże gospodarki.

Wprowadzając nowe obowiązki nie wprowadza się rozwiązań, które są dopuszczone (a nawet zalecane) przez dyrektywy unijne i które przełożyłyby się na zmniejszenie kosztów zagospodarowania i odbioru odpadów. Do takich rozwiązań należą:

- możliwość derogacji od obowiązku selektywnego zbierania odpadów u źródła – nowela z 2018 r. Dyrektywy ramowej o odpadach w art. 10 ust 3 wprowadza przepisy, zgodnie z którymi państwa członkowskie mogą zezwolić na odstępstwa od obowiązku selektywnej zbiórki, jeżeli m.in. łączne zbieranie pewnych rodzajów odpadów nie wpływa na możliwość poddania ich przygotowaniu do ponownego użycia, recyklingowi lub innym procesom odzysku, a uzyskiwany materiał wyjściowy z tych procesów ma jakość porównywalną do jakości uzyskiwanej poprzez selektywną zbiórkę czy selektywna zbiórka pociągnęłaby za sobą nieproporcjonalnie wysokie koszty ekonomiczne, przy uwzględnieniu kosztów negatywnego wpływu zbierania i przetwarzania odpadów, dochodów ze sprzedaży surowców wtórnych oraz zastosowania zasady „zanieczyszczający płaci” i rozszerzonej odpowiedzialności producenta, jak również gdy selektywna zbiórka nie przynosi wyniku

najlepszego dla środowiska, jeśli wziąć pod uwagę całkowity wpływ na środowisko gospodarowania odpowiednimi strumieniami odpadów;

- utrata statusu odpadu – wprowadzono także istotne zmiany w warunkach dotyczących utraty statusu odpadu w wyniku procesu odzysku – dzięki czemu wprowadzenie ścieżki utraty statusu odpadu jest prostsze – niestety w prawie polskim również niewykorzystywane (a mogłoby znaleźć zastosowanie do paliwa z odpadów komunalnych oraz do biomasy z odpadów komunalnych);
- kwalifikowanie energii odzyskanej z odpadów jako energii z odnawialnego źródła – na podstawie obecnych przepisów rozporządzenia Ministra Środowiska nawet jeżeli z odpadów zmieszanych zostanie odseparowana biomasa przeznaczona do termicznego przekształcenia, to maksymalnie 42% uzyskanej z niej energii będzie można zaliczyć jako energię z odnawialnego źródła energii, choć według stanu faktycznego procent ten powinien być znacznie większy.

Oprócz powyższego należy zaznaczyć, że resort środowiska nie przeprowadził żadnej analizy dotyczącej opłacalności i efektywności wprowadzonego systemu selektywnego zbierania odpadów w podziale na co najmniej pięć frakcji. Zablokowano również samorządom możliwość elastycznego kształtowania tego systemu na swoim terenie. Nawet jeśli dysponują one analizami dowodzącymi, że są w stanie wypełnić obowiązki recyklingu przy niższych kosztach finansowych i środowiskowych niż generuje system pięciopojemnikowy. Większość RIPOK to instalacje do mechanicznego przetwarzania odpadów, a więc przystosowane do rozdzielania zbieranych razem grup odpadów. Istnieją również nowoczesne technologie, które pozwalają na odseparowanie z odpadów zmieszanych większej ilości surowca do recyklingu niż selektywna zbiórka, ale samorządy nie mają możliwości skorzystania z nich.

Ponadto sztywny sposób planowania zagospodarowania odpadów komunalnych w wojewódzkich planach gospodarki odpadami, bez możliwości uwzględnienia przez gminy lokalnych uwarunkowań, a także brak koncepcji na wykorzystanie odpadów komunalnych w branży energetycznej nie pozwalają na skorzystanie z potencjału istniejących instalacji, zgodnie z zasadą bliskości.

Wobec powyższego i w związku z prowadzonymi pracami legislacyjnymi nad zmianą ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, wnosimy, aby w toku prac legislacyjnych uwzględnić postulaty samorządów i wprowadzić następujące zmiany:

- możliwość odstąpienia od selektywnej zbiórki narzuconej rozporządzeniem Ministra Środowiska przez samorządy, które wykażą potencjał prawidłowego zagospodarowania odpadów komunalnych (z gwarancją zachowania ustalonych poziomów),
- współfinansowanie systemów gminnych przez producentów produktów trafiających do odpadów komunalnych,

- możliwość wykorzystania odpadów komunalnych (w części) w ciepłownictwie i energetyce jako paliwa alternatywnego,
- możliwość utraty statusu odpadów przez paliwa i biomasę pochodzące z odpadów, które spełniają określone parametry,
- możliwość kwalifikowania jako biomasy frakcji biologicznej wyselekcjonowanej ze zmieszanych odpadów komunalnych w instalacjach.

Wszelkie proponowane powyżej zmiany są zgodne z dyrektywami unijnymi (a nawet stanowią implementację przepisów tych dyrektyw), stosowane w innych krajach UE i doprowadzą do zatrzymania wzrostu cen za odbieranie odpadów pobieranych od mieszkańców.

*Przewodniczący Zarządu
Związku Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego
Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku*

(-) Mieczysław Kieca